

עכשיו זה מדעי: לחץ ומתח מזיקים לעובר

מחקר ישראלי מוכיח: קיים קשר בין מתח בהריון לבעיות בריאותיות אצל הנוולד

מורידים את הלחץ הנלכני

בג"ץ: "לבחון הכרה בהשגחה על ילדים כהוצאה מוכרת במס"

הרכב של המישה שופטי בג"ץ הורה אתמול למדינה לבחון, בתוך 30 יום, אפשרות להתקין תקנות שיסדירו הכרה בהוצאות השגחה על ילדים כהוצאה מוכרת לצורכי מס. זאת, כדי להשיג הסכמה ולמנוע הכרעה שיפוטית בערעור המדינה לבית המשפט העליון על פסיקתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, שהכיר בהוצאות טיפול בילדים כהוצאות מוכרות לצורכי מס.

בפסק הדין שניתן בביהמ"ש המחוזי בת"א בחודש אפריל האחרון, התקבל ערעורה של עו"ד ורד פרי, אם לשני ילדים. עו"ד פרי ביקש שהמבי"ש לנכות תשלומים ששילמה לצורכי השגחה על ילדיה כהוצאה מוכרת לצורכי מס כאשר יצאה לעבודה. השופט אלטוביה מגן קבע כי "זכותו של כל אחד מבני הוגג להגשים את שאיפותיו המקצועיות... השמת ילדים הזקוקים לה שגחת מבוגר נעשית לשם יציאת ההורים לעבודה ולשם ביצוע העבודה".

פקיד שומה גוש רן טען בערעור כי בית המשפט המחוזי התעלם מההשלכות התקציביות העצומות שצפוייה להיות להחלטתו. עוד נטען, כי מפסק הדין הזה ייהנו "בעי" קר השכבות העליונות והמבוססות, שבהן ממילא שיעור הנשים העובדות הוא גבוה".

עו"ד ורד פרי טענה מנגד כי איומי המדינה על ההשלכות התקציביות של פסק הדין אינן מגובות בראיות. לשכת עו"ד שהצטרפה להליך המשפטי טענה כי "אי הכרה בהוצאות השגחה על ילדים פוגעת ומפלה נשים עובדות. אפליה זו בולטת במיוחד כאשר הנשים העובדות הן עורכות דין, ולכן מספרן היחסי של שותפות במשרדי עורכי הדין הגדולים בישראל מועט יחסית".

עדנה אדום

הראו את ההשפעה המכרעת שיש לרמות מופרות של הורמון הקורטיזול שמופרש במצבי לחץ ומגיע למוח העובר בשלבים קריטיים להתפתחותו. בתנאים נורמליים הורמון זה מספק אנרגיה זמינה החיונית לגוף, אך רק כאשר הוא מגיע בכמויות קטנות ולזמנים קצרים.

בתנאים של לחץ רב כמויות גדרות מהורמון זה מגיעות למוח העובר ועשויות לגרום לשינויים מבניים ותפקודיים. הורמון זה – אם ימצא ברמות מעל לנורמה בבני אדם – עלול להביא לשחרור של הורמון נוסף מהשלייה, דבר העלול להוביל ללידה מוקדמת ולאחר מכן לנזקים של קשיי למידה, דיכאון, אוטיזם ועוד.

"כל אדם שנמצא במתח ולחץ, מופרש אצלו הורמון קורטיזול באופן מוגבר", מבהירה פרופ' ויינשטוק רויזן, "אך אצל נשים בהריון, ועוד בישראל הלחץ הזה, הורמון מוגבר זה עלול לגרום לנזק בהתפתחות הילד. אני ממליצה לכל אישה הרה למצוא כל דרך להירגע כי זה חשוב מאוד לעתיד ילדיה".

זיוה מוגרבי, כתבתנו לענייני בריאות

זה מסוג הדברים שעד כה המדע ייצר עליהם באופן בלתי מחייב, אבל עכשיו זה מדעי: לחץ ומתח בתקופת ההריון עשויים להזיק לעובר ולהגרום לו להתפתחות איטית, לקשיי למידה וריכוז, לתסמיני חרדה ודיכאון ולעיתים אף לאוטיזם. כך הוכיחה לאי הרונה פרופ' מרטה ויינשטוק-רויזן מבית הספר לרוקחות באוניברסיטה העברית.

חוקרים מתחומי הביולוגיה ומדעי ההתנהגות טוענים כבר שנים כי לחץ בתקופת ההריון עשוי לגרום לבעיות התפתחותיות ונפשיות אצל העובר, אולם עד כה לא הצליחו החוקרים להוכיח את הטענה בניסוי אמפירי.

את זה הצליחה לעשות, לראשונה, פרופ' ויינשטוק-רויזן, אשר באמצעות ניסוי מעבדה בחולדות הוכיחה שקיים קשר מובהק בין מתח ולחץ בתקופת ההריון לבין השפעה מזיקה על העובר. החוקרת השוותה את התנהגות צאצאי החולדות שהיו תחת תנאי לחץ בתקופת ההריון, לאלה שלא היו תחת לחץ. במהלך המחקר השוותה החוקרת בין סוגים שונים של לחץ ובין תקופות שונות בהריון כדי לבחון איזו תקופה רגישה במיוחד ליצירת שינויים התנהגותיים שונים בעובר.

מחקרים אחרים של פרופ' ויינשטוק-רויזן, ושל תלמידי המחקר בהרדכתה,

Gettyimages/זילום